

1. s. i fasten 2012

Ulfkær Kirke den 26. februar kl. 10.00

Tekster: 1. Mos. 4, 1-12; Jak. 1, 9-16; Luk. 22, 24-32

Faste og ledelse

Faste

I onsdags var det Askeonsdag. Med den dag indledtes i gamle dage fasten, dvs. de 40 dage, som går forud for påskeugen. I dag faster vi ikke længere – det stort set kun når vi skal på operationsbordet, at vi overholder fasteregler. Kirken fastholder og markerer denne tid ved gudstjenesterne.

Fastetiden er den violette tid, hvor farven lilla, der er en kombination af himlens blå og blodets røde farve, er tiden til bod, eftertænkning og nøjsomhed.

Men eftertænkning og nøjsomhed ligger ikke rigtig i tiden. Alt har åben alle dage hele døgnet rundt, tv og radio sender døgnet rundt. Støj er et vilkår overalt. Vi kan heller ikke finde ud af at holde arbejdstider, for sig og fritid og familietid for sig. Ikke en gang helligdagene er hellige og stilledage længere. Det hele, arbejdstid og fritid flyder sammen i en suppedas sammen med de helligdage, som for de fleste helt har mistet deres betydning af hviledage. Senest er St. Bededag blevet nævnt som en dag vi jo bare kan sløjfe som hviledag, da vi jo alligevel ikke bruger den til at hvile i alligevel. 2. jule/påske/ pinsedag er også blevet nævnt som kandidater til sløjfning.

Men selv om al ting blandes sammen i dag, så modsiges denne sammenblanding stædigt af kirkens skarpe opdeling af dagene i kirkeåret.

Som årstidernes skiften har dage, perioder og højtider hvert deres præg. Og fastetidens præg eller motiv er eftertænkningen og selvbesindelsen.

Men med eftertænkningen og selvbesindelsen menes ikke navlepilleri eller forsøg på at finde sig selv, som det ellers er så moderne at gøre.

For som kirkemedlem gælder eftertænkningen og selvbesindelsen mere relationen, forholdet, til Vor Herre og til andre mennesker, til de andre Guds børn.

Man finder ikke sig selv inde i sig selv, men i mødet med Gud og sin næste.

Men det er jo svært. For i mødet med de andre, så opstår også de helt elementære menneskelige ting som det, vi møder i historien om Kain og Abel:

Nemlig forfængelighed, misundelse, selvoptagethed og vrede. Disse følelser er så gamle som mennesket selv sammen med trangen til at hævde os selv på bekostning af de andre.

Vi vil simpelthen have 1. pladsen i livet og vi bliver skuffede og vrede som Kain, hvis ikke vi får det. Vi vil, lige som han, i det mindste vil vi have anerkendelse, vi vil helst ha' ret og ros for vores indsats.

Eva ville ligefrem være som Gud selv og kunne skelne mellem godt og ondt.

Og da Kain ved sit offer ikke fornemmede nogen ros fra Herren, gik han gik derfor med sænket hoved, som et barn, der ikke føler sig set.

Og så var det at synden begynder at lure ved døren.

Eva blev smidt på porten af paradiset og Kain gjort fredløs. Sådan går det når man selv vil være Gud. Når man selv vil være på 1. pladsen. På Guds plads.

Magtkampen om 1. pladsen finder sted overalt hvor der er mennesker. Også vi spørger, nøjagtig som Kain svarer Herren: "Skal jeg vogte min bror?"

Men som Jakobsbrevet så præcist siger det: "Far ikke vild". Mennesket har et indbygget drift til at løbe fra ansvaret. Men der er ingen undskyldning.

Og det som både Eva og Kain havde overset var, at Gud jo netop havde anerkendt dem i og med at han overhovedet havde skabt dem. De var set. De var anerkendt og elsket som ethvert menneske er det. Men vi overser det. Selv i kærlighedsforhold finder magtkampen om at være set sted – mellem far og datter, mellem mor og søn, mellem ægtefæller, mellem venner. Og vi genkender uden tvivl Kains kropsholdning: Det sænkede hoved, de hævdede skuldre og blikket, som er stift rettet mod jorden – enhver øjenkontakt undgås. Og sådan kan man også beherske sine omgivelser. De fleste af os har tilsyneladende en trang til at herske og beherske så meget som muligt. Det har disciplene også. De ligner os andre til punkt og prikke.

Ledelse

Evangeliet til i dag udspiller fortællingen sig ved nadverbordet. Det er ved kærlighedsmåltidet, at diskutere om hvem der er størst!

Men så er det, at Jesus, som den gode leder, skærer igennem og fortæller dem, hvad hans rige går ud på. Han forklarer – endnu en gang - hvad Guds rige handler om.

For selv om disciplene har været i lære i tre års tid, så har de åbenbart stadigvæk ikke fattet Guds riges hemmelighed.

Det handler om at tjene. Tjene din bror. For ja, du *skal* vogte din bror. Som svar på Kains spørgsmål siger Jesus til dem: "Jeg er iblandt jer som den der tjener!"

Men hvad er en tjener?

Vi kender alle sammen ordet *minister*. Det er latin og betyder tjener. Det latinske ord *minister* er afledt af det latinske ord *minor* (Eng. minor – mindre) – eller fra vores eget ord *minus* eller ordet *mindre*. Så en minister skal altså ikke være størst men mindre.

Men mindre end hvad? En minister skal være mindre end den sag, han administrerer. En minister skal altså ikke fremhæve sig selv, men tjene den sag, han eller hun sidder med. Han skal som leder gøre sig selv usynlig.

Teologen og filosofen Løgstrup en gang sagt:

"Magten kan gå på egen hånd, den kan rive sig løs fra sine opgaver, slå dem over ende, vælte sig hen over dem og blive til magt for magtens egen skyld".

Det, der holder magten i skak, er opgaven.

Og det er hvad Jesus er i gang med i dagens tekst. Som en god leder bryder han ikke de misundelige og stridende disciple ned. For Jesus kender menneskene og ved, at intet godt kommer af at *træde* på andre.

Så han *gør* noget andet.

Jesus *taler* dem op. Han *takker* dem for at være blevet under prøvelserne, som han siger. Han siger, at han vil vise dem *tillid* og overdrage dem magten. Han fortæller Peter, at han har *bedt* for ham og Peter får at vide, at han skal *styrke* brødrene.

Og endelig viser han dem et eksempel: Han giver sig selv til dem. I brødet og vinen. Og endelig på korset.

Han tog en tjeners skikkelse på og fornædrede sig.

Som en god leder siger han:

"Se på mig, jeg har ført jer ved at tjene jer, som jeres leder har jeg været jeres tjener".

Og sådan var det jo. Det havde han eksplicit demonstreret ved at vaske deres fødder lige før de spiste. I alt havde Jesus gjort sig lige med dem, spiste, hvad de spiste, sov, hvor de sov. Han havde delt sit liv med dem. Det hedder autenticitet og troværdighed, når vi taler god ledelsesstil.

"Det handler om en langsigtet ledelse i en kortsigtet verden".

Sådan siger teolog og professor Steen Hildebrandt. Han har skrevet en hel stribe af bøger om ledelse, og siger også i indledningen til sin bog *Ledelse – det handler om menneskelige relationer*:

"Ledelse handler om resultater, om økonomisk overskud, om andre slags overskud – og til syvende og sidst om liv".

Det er godt set og nok en tanke værd her i eftertænksomhedens fastetid, hvor vi bl.a. hører om Kains mord på sin bror. Kain tænkte mere på sig selv end på liv.

Det er, som sagt, godt set af professor Hildebrandt. Men han har det ikke fra fremmede. For ordene er rundet af evangeliet – af Jesu ord til disciplene den sidste aften de havde sammen før han blev taget til fange og slæbt af sted til forhør, forhånelse og korsfæstelse.

For ja: De korsfæstede ham, der ville vise mennesker, at Guds rige er et kærlighedsrige, som også kan eksistere blandt mennesker.

Guds rige er at handle kærligt og barmhjertigt med det andet menneske for øje.

Guds rige er den arv, som Jesus efterlader til sine disciple. De skal, og vi skal - for vi er også Jesu disciple – , forvalte arven efter bedste evne.

De første disciple var ligeså lidt superdisciple, som vi er det. Jesus valgte dem, kaldte på dem, fordi de var mennesker som mennesker er flest – med hang til forfængelighed, misundelse, selvoptagethed, fornærmethed og vrede, en flok af tvivlende og troløse mænd og kvinder, for hvem forræderiet og fornægtelsen lurede i døren.

Der eksisterer nemlig ikke et hierarki blandt mennesker i Guds rige. Du kan ikke løfte dig selv frem og op.

Lige som en minister skal udpeges af andre, er det kun andre, der kan løfte dig frem og op.

Gud har udpeget dig til opgaven: Du skal vogte din bror!

Og det skal du i betydningen passe på ham og tjene ham, og du skal stå til regnskab for det, for Gud spørger dig hver eneste dag: Hvor er din bror?

PS. Og husk så, at hvad der gælder for dine brødre, gælder også for dine søstre.

Amen